

IN MEMORIAM

Учителят Демир Алиев, първопроходецът (1930 - 2007)

Димитър Илиев или както е по-известен сред ромите - Демир Алиев, вече не е между живите. Отиде си, ден преди да навърши 77, един от най-уважаваните наши учители и общественици, автори на статии, учебници и монографии за ромския език и култура. А фундаменталният труд „Ромска граматика“ /на основата на говора на софийските ерлии/, който ни завеща в съавторство с д-р ф.н. Кирил Костов, му отрежда напълно заслужено място в пантеона на безсмъртните в областта на ромското езикознание.

Във връзка с подготвяно проучване на тема: „Първопроходецът в ромската общност“ преди около месец се обърнах към г-н Илиев, като един от доайените учители между нас, с молба да разкаже жизнената си история така, както самият той смята за необходимо и тя да стане достояние на по-младото поколение, което сега тръгва по неговия път.

Роден съм в град София през 1930 г. в семейство на бръснарски работник на улица „Татарли“ в квартал „Коньовица“. Семейството ми се състоеше от 7 души заедно с майка и татко. От петте родени деца аз съм първият. Първо дете и син в семейството и първи внук във фамилията както на баща ми, така и на майка ми. Дадох ми името на дядо ми по майчина страна. Така решила баба ми, майката на баща ми, защото в семейството на майка ми са се били родили само момичета - 8 на брой...

Майка ми бе напълно неграмотна, но изключително грижовна и към петте си деца. В детството си спомням, сутрин рано ще ни събуди да се подготвим за училище, или шошоните ни бяха вече мити и готови за обуване или обувките почистени. В къщи обаче нямаше нито една книга; ни приказка, ни роман.

Баща ми беше грамотен човек с четвъртокласно образование и с особено красив почерк, който аз никога няма да забравя и през целия си съзнателен път се стремях да усвоя. Като грамотният човек в семейството ни, контрола по образоването беше неговата задача. Той контролираше и мене, и сестрите ми - да четем, да пишем и да решаваме задачи пред него. Въпреки несподобна на живота, той винаги намираще време за това и беше строг, но справедлив родител. Така за мен приключиха отделенията в началното училище.

Със започване на прогимназията, у мене се роди

много голямо желание за учене. Бях вече единственият ром в класа, но това не само, че не ме уплаши, напротив, започнах да полагам по-голямо старание и усърдие да се уча и образовам. Тук се сприятелих с трима мои съученици, с които после станавме неразделни приятели чак до края на училището. Единият беше син на учители, другият - син на строителен предприемач, а третият - син на дърводолец. С тези мои приятели ни делеше само единият сън. Първият от тях стана учител, по-късно наш кум със съпругата ми при женитбата ни. Другият завърши право и се пенсионира като полковник в МВР, а третият стана военен и се пенсионира като командир на полк в танкови войски...

Завърших 13-та прогимназия „Л. Каравелов“. В нея се учеха и други момчета от нашите, в различни класове. Някои учеха и се стараеха. Единият от тях - Янко Маджаров - стана инженер, започна работа и стигна до поста зам.-директор на големия завод „Васил Коларов“... Записах се в 7-ма мъжка гимназия, която е в сградата на сегашното 18-то СОУ. При формиране на класа (просто се учувам сега, как по онова време класовете бяха толкова големи) моята диплома беше шеста или седма по ред. Накрая на годината някои с отличните дипломи останаха на поправителен, а аз завърших с най-високия успех...

Веднага след завършване на гимназията станах студент по руска фило-

логия. Това стана благодарение на жеста, който направи баща ми. Той ме попита: „Ще продължиш ли да учиш или да те направя бръснар?!“. Отговорих му, че искам да завърша висше образование. Тогава той отсече: „Щом е така - ризата си от гърба ще продам, но ще те поддържам!“.

Първи и втори курс завърших с отличие. Във втори курс бях награден с безплатна почивка в гр. Берковица с карта от Факултетното бюро на Профсъюза. В началото на втори курс, на 14.12.1952 г., бях избран за Депутат на трудещите се от Димитровския район. Бях единственият депутат от Филологическия факултет на СУ. След завършване бях избран още пет пъти за съветник в Столичния народен съвет. Трудовият си педагогически живот започнах в 75-то основно училище (известно в София като „циганското“ училище). Много обикнах учениците и затова не исках да работя нищо друго.

Паметна за мен е датата 01.09.1964 г., когато бях назначен за директор на 75-то основно училище „Тодор Каблешков“. Бях четвъртият директор на това училище от основаването му и останах в него пет години... На 01.09.1969 г. бях назначен за директор на единственото фризьорско училище. Работих с удоволствие и ентузиазъм. Всяка година правехме патронни празници с модни ревюта на прически от учениците. Демонстрациите се извършваха в най-големите салони в София. Върхът на всички ревюта бе в небезизвестната зала „България“... Цели 22 учебни години прекарах в това училище. Много благодатни години бяха! Женен съм. Имам семейство. Съпругата ми е чудесен специалист фармацевт-магистър и прекрасна домакиня. Гордеем се с нашите двама сина, две снахи и четири внука. Най-голямата стана студентка в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Изпитваме особена гордост! Още по-горди ще бъдем догодина, ако близнаците също станат студенти,

както и най-малкият внук през 2009 година.

(със съкращения)

Записал Йосиф Нунев

04.11.07 г.

Целият текст на разказа ще бъде публикуван в първия брой на сп. „О рома“ от 2008 г.

Децата се учат на ски срещу 200 лева

За първи път няма безплатен спорт през ваканцията

Средно 200 лева излиза петдневен курс по ски за деца в планината, показва проверка на „Класа“.

Цената включва екипировка под наем, транспорт, карти за лифт и влек, както и инструктор. По-евтино е, ако родителите сами закарат децата до пистата или ако малчуганите са със собствени ски и екип, обясняват от ски-училищата.

Учениците от 94 СОУ организираха изложба с рисунки

Изложба с рисунки на ученици от 94 СОУ бе подготвена в навечерието на Коледните празници в административната сграда на община Слатина в столицата. Събитието е организирано по инициатива на отдел „Образование и култура“ на общината и

Университетски център за ромска култура и интеркултурно образование на СУ „Св.Климент Охридски“. Събитието стана възможно благодарение на веща работа на художничката Диана Софрониева, която предава изобразително изкуство на децата от 94

СОУ. Отличени са рисунките на петокласниците Вероника и Теодора, на шестокласниците Валя, Катя, Гергана, Калинея, на Латинка Янкова от седми клас. Най-добрите ще бъдат наградени по Василца.

Димитър ВАСИЛЕВ